Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

48 (674)
30 листопада
2017 р.

Народ мій є,
народ мій завжди буде,
Ніщо не перекреслить мій народ!
Пощезнуть всі перевертні
й приблуди,
І орди завойовників-заброд!
Ви, байстрюки катів осатанілих,
Не забувайте, виродки, ніде –
Народ мій є,
в його гарячих жилах
Козацька кров пульсує і гуде.

Василь СИМОНЕНКО

Тижневик «Галицька Просвіта» * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Ірина Галаса * Друк – КП фірма «ЛІК» * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (0342) 53-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ «Ідея Банк» МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЯТРИТЬ, ЯК РАНА

У нинішньому числі ми подаємо публікацію про нарешті звершену мученицьку реабілітацію леґендарного сотенного ОУН–УПА Мирослава Симчича (Кривоноса), історію його життя, боротьби за волю та українську державність, багатолітні поневіряння по тюрмах і концтаборах, відмову йому в реабілітації в уже Незалежній Україні. І ось нарешті справедливість запанувала. На 95-му році життя! А скільки побратимів відійшли у вічність, не дочекавшись узаконеної справедливості стосовно визнання праведності їхньої боротьби за волю.

Але подивімось у день нинішній, власне, повернімось до Революції гідності, річницю якої щойно відзначили. За що стояв Майдан? За європейський вибір. За свободу цього вибору. За справедливість, насамперед у покаранні тих, хто жорстоко поглумився над студентами 30 листопада 2013-го. І саме ця потреба справедливості вже 1 грудня вивела й виводила на Майдан протягом трьох місяців сотні тисяч співвітчизників. І це почуття щораз спонукає нас до вчинків, які для багатьох, на перший погляд, видаються нелогічними чи неадекватними. Але вони часом спонтанні, чиняться з відчаю, що інакше справедливості не добитись. І якщо добробати, які воювали, ризикували життям, втрачали друзів, бачать, як на крові триває торгівля з аґресором, окупантом, то і намагаються її заблокувати. Це справді з відчаю, бо не бачать, як зупинити це зрадництво…

Суспільство потребує справедливості не менше, ніж миру. Бо хіба ж справедливо, коли чиновники з НАЗК, нічого не зробивши для держави, виписують собі премії у сотні тисяч гривень. Хіба ж то справедливо, коли керівники «Нафтогазу» нічого, окрім підвищення ціни на газ не зробивши, призначають собі премії і в десятки мільйонів?.. Зрештою, хіба це справедливо, що ветеранів добробатів, які першими стали на захист України, а потім захистили від рейдерства селян на Кіровоградщині, арештовують за надуманими звинуваченнями?.. Бо хіба ж це справедливо, коли монополіст «Прикарпаттяобленерґо», яке належить олігархам Григоришину і Суркісу, незаконно обрізають електрику людям дачного кооперативу і вимагають величезні суми за повторне підключення… Зрештою, напевно кожен із читачів згадає не одну несправедливість стосовного його особисто, родини, колективу, в якому працює. І вона, як рана, ятрить душу, накопичує біль, і їх треба лікувати, а не сипати на неї сіль. Цим можна хіба що викликати соціальний вибух.

В усі часи справедливість була ліком суспільних бід і основою формування громадської однодушності. Ще німецький філософ Кант стверджував, що суспільна справедливість має передувати всім іншим діям влади. На його думку, жодна із започаткованих владою великих соціальних реформ не матиме успіху, якщо їй не передуватиме низка строго правових заходів, спрямованих на викорінення несправедливості. Тільки так влада, яка спонукає, може розраховувати на те, що її ініціатива зустріне схвалення й підтримку підданих. Над цим постулатом варто замислитись нашим реформаторам, які скаржаться, що реформи пробуксовують.

Богдан ВІВЧАР

ВШАНУВАННЯ

І СЛЬОЗОЮ КАПАЛА СВІЧА

Щороку в четверту суботу листопада в Україні вшановують пам'ять жертв голодоморів. Палали свічки пам'яті й на Вічевому майдані в Івано-Франківську.

На віче-реквієм прийшли представники міської та обласної влади, громадськість, містяни.

Міський голова Руслан Марцінків нагадав, що івано-франківці засвічують свічку пам'яті за мільйонами українців, які постраждали внаслідок трьох голодоморів: 1921–1923, 1932–1933, 1946–1947 років.

«Наслідки цих голодоморів ми відчуваємо і сьогодні. Адже війна, що триває на сході, є їхнім наслідком, бо фактично був змінений етнічний склад української держави. Ми тішимось, що Західна Україна не пережила такого голоду. Пригадую свого дідуся, який все життя у себе на горищі тримав харчі, бо боявся голоду. Він бачив тих людей, які в 1946–1947 році тікали в Західну Україну, щоб поїсти. Для нас це велика пам'ять», – зазначив міський голова.

У Меморіальному сквері відслужили панахиду за убієнними голодом.

А в Державному архіві області було відкрито виставку архівних документів «Голодомор 1932–1933 років – геноцид українського народу».

Як зазначив директор обласного архіву Ігор Гриник, голодомор 1932–1933 років в Україні став національною катастрофою, наслідки якої (демографічні, соціально-економічні, історико-культурні) Україна відчуває до сьогодні.

Світова історія не знає подібного за масштабами злочину, вчиненого державою у мирний час проти своїх громадян. Спланований і реалізований сталінським комуністичним режимом голодомор і масові політичні репресії поставили під сумнів саме існування української нації, адже протягом 1932–1933 років щодня вмирало від голоду близько 25 тисяч українців.

Спеціаліст Наталія Храбатин поінформувала присутніх про експонати виставки, охарактеризувала окремі документи про протести західноукраїнського населення проти голодомору на Великій Україні, їхню допомогу голодуючим, об'єднання громадсько-політичних сил західноукраїнського суспільства на порятунок української нації.

(Чит. 2 стор.)

ЗВІТИ

РЕАЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ

Публічний звіт міського голови відбувся в обласній філармонії.

Свій виступ Руслан Марцінків почав із подяк команді, депутатам-однопартійцям, активістам і сільським головам. Наголосив, що без підтримки команди змінювати місто на краще не вдалося б.

Марцінків назвав кілька факторів, які заважають розвитку міста.

Перший – це війна двох політичних сил за контроль над реґіоном – сил Порошенка і Коломойського. Це вливає на місто. Наслідок цієї боротьби – 62 перевірки, 38 неґативних сюжетів на центральних каналах, зазначив Марцінків.

Другий неґативний фактор – сильне будівельне лобі в місті. «У нас дуже складна боротьба, щоб зберегти кожен сквер, кожен дитячий садочок», – пояснив Марцінків.

Третій – брак підтримки у Верховній Раді. «Дуже не вистачає у Раді великої фракції «Свободи»… Коли народний депутат іде з тобою по великих кабінетах, це допомагає», – каже Марцінків.

Четвертий – масовий відтік працівників за кордон. Марцінків розповів, що через це по багатьох об'єктах не встигають завершувати роботи. «Сквер на Пасічній робили чотири бриґади. Три з них виїхали на сезонні заробітки, і лише четверта змогла закінчити», – зазначив голова.

Перед звітом присутнім містянам показали кіно про зміни, які відбулися в обласному центрі. А потім благословили духівники під орудою митрополита Володимира Війтишина, який побажав зводити не лише будинки, дитячі садки, а й сприяти будівництву храмів. Свою підтримку голові висловили лідери «Свободи» – обласної Михайло Королик та ВО – Олег Тягнибок.

Голова міста відповів на численні запитання містян.

ВИЗНАННЯ

ЛЮДИНА РОКУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

На публічному звіті за другий рік на посаді міського голови Руслан Марцінків відзначив людей року, якими пишається Івано-Франківськ. Він привітав їх квітами й подарунками.

Захисник року – Андрій Кабанов, 21-річний ветеран АТО, інспектор «Муніципальної варти».

Актор року – Роман Луцький, актор Івано-Франківського драмтеатру та кіно, популярність здобув після серіалу «Століття Якова» та фентезі «Сторожова застава».

Гравець року – Владислав Приймак, захисник МФК «Прикарпаття».

Молодий івановранківець – Діана Депутат, учениця 10-го класу Івано-Франківської ЗОШ № 12, переможниця Всеукраїнських олімпіад, одна з чотирьох школярів з Івано-Франківська, які стали стипендіатами Президента України.

Людина з безмежною силою духу – Володимир Рій. У складі збірної України з футзалу серед інвалідів з вадами слуху титулований івановранківець став чемпіоном Європи

Підприємець року – Олександр Гьотц, директор «Tyco Electronics». Підприємство спеціалізується на виготовленні джгутової провідникової продукції для іноземних автомобілів, серед яких і преміум класу. Неодноразово підприємство ставало найкращим у своїй галузі за оцінкою якості продукції на місцевих та світових конкурсах.

Представник робітничих професій року – Ігор Дашевич, водій тролейбуса. Працює на «Електроавтотрансі» 23 роки.

ЮВІЛЕЇ

ДІМ, ДЕ ЖИВЕ ЖИВА ІСТОРІЯ

Громадськість відзначила двадцятирічний ювілей Музею визвольної боротьби ім. С. Бандери.

Створений у жовтні 1997-го зусиллями історико-просвітницького товариства «Меморіал» та обласною радою, у своїх експозиціях висвітлює історію визвольної боротьби прикарпатців і державотворчі процеси на території Галичини від княжих часів до сьогодення.

Візію постання та становлення музею, його діяльності представив директор Ярослав Коретчук на урочистості у НД «Просвіта». Про народження ідеї та роботу зі збирання матеріалів, документів, фотографій, артефактів, організацію фондів, облаштування експозицій згадували перший директор Степан Касперук, учасники розкопок поховань жертв комуністичного терору Іван Павликівський, Омелян Левицький та інші.

Музейників вітали й бажали плідної роботи зі збереження нашої історичної пам'яті й донесення її до широкого загалу задля утвердження у суспільстві української ідентичності голова обласної ради Олександр Сич, начальник управління культури облдержадміністрації Володимир Федорак, міський голова Руслан Марцінків. Ішлося про те, що історія повинна об'єднувати українців і цій ідеї має служити й утверджувати її музей. Маємо знати, хто ми, звідки ми, куди прямуємо і що маємо робити та як діяти у своїй хаті у нинішньому глобалізованому світі. І це завдання є архіважливим для музейників.

Їх нагородили грамотами обласної ради, облдержадміністрації, міської ради і дирекції музею. На святі музею було урочисто передано на вічне зберігання книгу-альбом обласної творчої естафети, присвяченої 75-річчю УПА «Воскресне волі дух і наша сила»…

Відлунали вітальні слова, а вже за якусь хвилю музей приймав юних відвідувачів – учнів однієї зі шкіл міста. Історія триває.

Богдан ВІВЧАР

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

ДО ОТГ УВІЙДУТЬ 16 СІЛ

16 листопада Верховна Рада ухвалила за основу законопроект № 6466 щодо добровільного приєднання територіальних громад сіл, селищ до територіальних громад міст обласного значення.

Передбачається, що міста обласного значення й обласні центри автоматично ставатимуть центром ОТГ. Однак це не означає, що переобиратиметься «ядро»: голова, секретар і депутати. Відбудуться лише довибори депутатів від сіл, які приєднаються.

Отож до майбутньої Івано-Франківської ОТГ увійдуть, окрім Вовчинців, Крихівців, Микитинців, Угорників і Хриплина, ще 11 сіл: Березівка, Добровляни, Загвіздя, Колодіївка, Підлісся, Підлужжя, Підпечери, Рибне, Угринів, Черніїв, Чукалівка…

Так охоплять приблизно 268 з половиною тисяч мешканців.

ЗВЕРНЕННЯ

ЗБЕРЕГТИ, АБИ НЕ ВТРАТИТИ

15–18 листопада у Львові пройшла Міжнародна наукова конференція «Colloquia Russica «Релігії та вірування Русі X–XVI ст.». Серед інших документів було ухвалено звернення до Президента і Голови Верховної Ради України щодо намірів влади оголосити Всеукраїнський конкурс на розробку проектних пропозицій відновлення Галицького Успенського собору з музеєфікацією існуючих фундаментів XII ст.

Для виконання цього завдання навіть створено благодійну організацію «Міжнародний благодійний фонд відновлення Галицького Успенського Собору», йдеться у документі.

Як відомо, спроба реалізації аналогічної ініціативи місцевої виконавчої і законодавчої влади Івано-Франківщини відбулась у 1999 році, внаслідок чого підмурки Успенського собору – катедрального храму Галицького єпископства, а згодом – Галицької митрополії, зведеного одним із наймогутніших Галицьких князів – Ярославом Осмомислом (1152–1187), вже були частково зруйновані й залиті бетоном.

Останнє археологічне розкриття літописного Успенського собору в с. Крилос провів науковий співробітник відділу археології Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України, член УНК ІКОМОС, кандидат архітектури Ю. Лукомський у 1992–1999-их рр. Результати цих досліджень введені до наукового обігу. Згідно проекту, який виконала у 2001 році кафедра реставрації Національного університету «Львівська політехніка» передбачено цілковиту консервацію і музеєфікацію розкритих автентичних субстанцій. Роботи з консервації пам'ятки розпочались 2004 року й були припинені 2009 року через відсутність державного фінансування.

На сьогодні на терені Княжого Галича окрім фундаментів Успенського собору розташовані визначні пам'ятки архітектури: церква Св. Пантелеймона XII ст., Успенська церква XVI ст., руїни Галицького замку, що перебувають у незадовільному (а здебільшого – аварійному) стані. Протягом десятиліття, як випливає з доповіді дослідників Успенського собору Юрія Лукомського та Василя Петрика, на консервацію, реставрацію та порятунок цих пам'яток не виділялись кошти ні з бюджету Івано-Франківської області, ні з державного бюджету. Це призвело до ще більшого руйнування цих пам'яток. Тому дивною є така несподівана «увага» до ініціативи «відбудови Успенського собору» і її підтримка як депутатів Верховної Ради України, Міністерства культури України, так і місцевих депутатів і чиновників Івано-Франківської області.

Учасники конференції, серед яких є фахівці з історії, археології, архітектури, мистецтвознавства з України, Польщі, Білорусі, Чехії, Німеччини, Литви, Росії з огляду на свій вагомий науковий досвід у цій сфері в результаті всебічного аналізу ситуації дійшли до висновку, що будь-які адміністративні спроби «відбудовувати» Успенський собор княжого Галича, якими б гаслами і термінами це не прикривалось, категорично неприпустимі.

Оскільки автентичний вигляд Успенського собору дотепер є невідомим (храм був розібраний у XVI ст. для будівництва нової Успенської катедри зі старого будівельного матеріалу), будь-які архітектурні фантазії «у формах архітектури XII ст.» створять прецендент історичної фальсифікації, що різко понизить авторитет України у сфері дотримання Міжнародних зобов'язань з охорони і збереження культурної спадщини. Аби не втратити автентичні фундаменти, науковці закликали «Міжнародний благодійний фонд відновлення Галицького Успенського собору» терміново віднайти кошти на завершення проекту консервації та музеєфікації фундаментів Успенського собору, порятунок церкви Св. Пантелеймона, Успенської церкви та інших середньовічних пам'яток давнього Галича.

Чи почують їх владці?

ПАМ'ЯТЬ

ГОЛОДОМОР – ПОМСТА ЗА СВОБОДУ, ПОМСТА ЗА РЕВОЛЮЦІЮ

У XX столітті український народ пережив три голодомори: 1921–1923 рр., 1932–1933-го і 1946–1947 рр., які, за оцінками істориків, забрали життя від семи до десяти мільйонів українців. Наймасштабнішим і найжахливішим був голод 1932–1933 років – у найлихіші місяці в українських селах щохвилини помирало 24 людини, щогодини – 1440, щодоби – 34 560. Десять років тому Верховна Рада офіційно визнала його геноцидом українського народу. Історики пояснюють: Сталін організував геноцид, щоб покарати українців за незалежність 1917–1921 років.

25 листопада українці й світ, як і щороку, вшанували пам'ять убитих голодомором 1932–1933 років. Жалобні заходи відбувалися у 32 країнах світу під гаслом «Голодомор – помста за свободу, помста за революцію».

Скорботну річницю голодомору 1932–1933 рр. щороку згадує українська громада у Флориді.

Референтка суспільної опіки головної управи СУА Лідія Білоус вважає, що голодомор – злочин геноциду проти українського народу, результат спеціально організованого комуністичним керівництвом штучного голоду у 1932–1933 роках, що спричинив загибель мільйонів людей. Визнання голодомору 1932–1933 років геноцидом Українського народу законодавчо закріплене Законом України «Про голодомор 1932–1933 років в Україні».

В листопаді 1933 р. головна управа СУА організувала «Комітет надзвичайної допомоги голодуючим українцям». В журналі СУА «Наше життя» друкувалися архівні документи про працю вищезгаданого комітету. СУА здійснив переклад з української на англійську мову книжки проф. Валентини Борисенко «Свічка пам'яті 1932–1933 рр.» – усні свідчення очевидців голодомору. Триває робота, щоб публічні бібліотеки в США включали книжки про голодомор у свої збірні. На XXXI Конвенції СУА в 2017 р. ухвалили резолюцію сприяти усвідомленню геноциду-голодомору серед американських громадських та академічних спільнот.

У неділю, 19 листопада, заходами Громадського комітету південно-західної Флориди, до якого входить 56-ий відділ СУА, в церкві Входу в храм Пресвятої Богородиці була відслужена соборна панахида за жертвами голодомору. До речі, в Україні національні пам'ятні заходи відбулися 25 листопада.

Віра БОДНАРУК, *Флорида (США)*

ГЕРОЯМ СЛАВА!

КВІТИ І ЩИРЕ СЛОВО

У свято архістратига Михаїла і в День Гідності та Свободи у Снятині урочисто відкрили й освятили пам'ятник Героям Небесної сотні.

Освятили пам'ятник декан Снятинський УГКЦ Теодор Оробець, декан Снятинський УПЦ КП Михайло Марусяк та протоієрей УПЦ КП Микола Марусяк.

До підніжжя пам'ятника лягли квіти шани й пам'яті від влади, громадських організацій, учнів.

На завершення урочистостей міський голова Анатолій Шумко, голова райдержадміністрації Богдан Свіщовський, заступник голови райради Петро Маліборський вручили нагородні листи й подарунки найактивнішим учасникам Євромайдану.

ПОДВИГ НЕ ЗАБУТИ

На фасаді будинку по вулиці Сорохтея, 37/а в обласному центрі відкрили анотаційну дошку учасникові бойових дій Андрію Бистрову, який загинув у квітні минулого року в Красногорівці Донецької області. Про це повідомив міський голова Руслан Марцінків.

«Ми відкриваємо анотаційні дошки направду різним людям... Тим, кого немає з нами вже десятки років, і тим, хто ще вчора був поміж нас. І саме їм найважче встановлювати меморіальні таблички, адже це переважно учасники війни на сході...»

Герої не вмирають, поки несемо світлу пам'ять про них.

МОЛОДА «ПРОСВІТА»

ЮВІЛЕЙНИЙ МАНДРІВНИЙ

Цього року відомий Мандрівний фестиваль документального кіно про права людини «Docudays UA» відбудеться в Івано-Франківську вдесяте. На мешканців міста і районів очікує добірка цікавих заходів не тільки з переглядом фільмів, але й із вивченням прав людини, подолання конфліктів і діалогу.

Так, у громадській організації «Молода Просвіта Прикарпаття», яка є реґіональним партнером фестивалю, повідомляють, що основні відкриті покази відбудуться 8, 9, 10 грудня в кінотеатрі «Люм'єр». Глядачам буде запропоновано ряд стрічок, які стосуються України. Зокрема, до Міжнародного дня захисту прав людини організатори продемонструють відому картину «Процес: Російська держава проти Олега Сенцова», яка нещодавно здобула приз глядацьких симпатій на фестивалі «Verzio International» у Будапешті. Івановранківці також матимуть змогу в цей день долучитися до марафону написання листів на підтримку незаконно ув'язнених і зниклих безвісти.

«Кожен лист, кожен підпис під петицією – це можливість змінити чиєсь життя, – ділиться координаторка заходу Ірина Пташник. – Таким чином усі ми можемо віддалено допомогти тим, хто цього дуже потребує».

Крім того, молодь із коледжів та ліцеїв буде запрошено до участі в семінарі «Мої права та права іншого», у рамках якого діти зможуть відвідати місцеву установу виконання покарань. Працівники поліції та правозахисники поділяться історіями з реального життя, розкажуть про закон, порядок і права, їхнє застосування.

Освітні заходи триватимуть у школах міста й області. Найбільш мотивовані учні матимуть нагоду долучитися до майстер-класів з кінодокументалістики: дізнаються, як шукати ідею для фільму, писати сценарій, формувати знімальну команду тощо.

На декількох відкритих майданчиках містяни і гості зможуть дискутувати на тему примирення, діалогу, подолання конфліктів. На основі графічної новели про війну, документального фільму, живих розповідей очевидців присутні доторкнуться до історії і сьогодення, яке формує нашу країну.

Заходи відбуваються за підтримки управління культури, національностей та релігій, департаменту освіти, науки та молодіжної політики Івано-Франківської облдержадміністрації, а також департаменту молодіжної політики та спорту Івано-Франківської міської ради.

Деталі:
www.facebook.com/molodaprosvita.if

Н. К.

СПРАВЕДЛИВІСТЬ

РЕАБІЛІТАЦІЯ СОТЕННОГО

15 листопада Косівський районний суд (суддя – Володимир Гордій) задовільнив звернення Мирослава Васильовича Симчича, 1923 р. н., з приводу його реабілітації і подання прокурора відділу прокуратури Івано-Франківської області Івана Шутки і визнав Мирослава Симчича «таким, що підлягає реабілітації на підставі ст. 1 закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні». На суді інтереси Мирослава Васильовича Симчича (Кривоноса) представляв житель Коломиї Михайло Перцович.

Цієї події чекали сотні людей, які заполонили як територію біля суду, так і приміщення: як кажуть, ніде яблукові впасти. Були тут загартовані фронтовики-бійці АТО, свободівці, представники ВО «Тризуб» імені Степана Бандери, «Правого сектора», ОУН, КУН та багато інших. Всі вони прибули, аби перед Україною, світом засвідчити підтримку леґендарному сотенному ОУН–УПА Мирославу Симчичу (Кривоносу), який після шести років активної боротьби в лавах УПА проти німецьких і совєтських окупантів, після більш як тридцяти років комуністичних тюрем, катівень і концтаборів, упродовж майже 27 років Незалежності України, за яку боровся і терпів знущання москало-большевицьких катів, добивається справедливої реабілітації від тієї держави, за яку боровся і клав життя.

Як повідомив у заяві на суді прокурор Іван Шутка, постановою прокурора Івано-Франківської області від 10 липня 1993 р. зроблено висновок, що Мирослав Симчич обґрунтовано засуджений і такий, що не підлягає реабілітації. Нагадаю, що Мирослав Симчич був засуджений вироком військового трибуналу військ МВС Станіславської (Івано-Франківської) області від 13.04.1949 р. за ст. 54-1 «а», 54-11 КК УРСР в редакції 8 червня 1927 року на 25 років позбавлення волі з обмеженням у правах на п'ять років з конфіскацією майна.

Радянський союз розпався 1991 року. Отже, радянське законодавство неіснуючої держави не могло бути чинним у Незалежній Україні. Але хіба радянське чиновництво могло чинити інакше? Та й відповідної правової бази не було. Правда, в 1991 році був ухвалений закон України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», але конкретно про вояків УПА і про їхню участь у Другій світовій війні в цьому законі не згадується, хоч усі комбатантські організації провідних країн світу визнали УПА Рухом опору і воюючою стороною у Другій світовій війні.

Біда в тому, що ми, українці, втішились декларативною Незалежністю, синьо-жовтими прапорами й тризубами, можливістю висловлювати на численних мітинґах вельми патріотичні гасла. А тим часом комуністична верхівка прибирала до рук владу, банки, ресурси, заводи і фабрики, землі колгоспів і радгоспів, всю інфраструктуру держави, й перерозподілила народне добро між своїми компартійними і комсомольськими кланами, які дуже швидко перетворились на олігархів з необмеженими правами грабувати український народ.

Поодинокі дисиденти й свідомі українські інтелектуали, хоч і об'єднались у Народний рух за перебудову, не мали чіткого плану дій і підготовлених управлінських кадрів. Приміром, відомий дисидент Іван Гель в інтерв'ю, яке я взяв у нього 1994 року, зізнався, що «в державотворенні ми – неофіти». І. Гель працював тоді в структурі Львівської обласної ради, яку очолював В'ячеслав Чорновіл, отже, добре усвідомлював, що каже.

Іншого годі було очікувати після майже 80-ти років тоталітарної селекції-геноциду української нації. Користуючись каторжансько-дисидентським сленґом, ні у «великій зоні» (вся територія СРСР), ні в «малій зоні» (територія ҐУЛАҐів) керувати державою не вчили, а насаджували рабську покору окупаційному режимові. І тільки завдяки Божому Провидінню вижили такі, як Мирослав Симчич (Кривоніс), щоб своєю незламністю й мученицькою долею засвідчити святі слова Василя Симоненка: «Народ мій є, народ мій завжди буде, // Ніщо не перекреслить мій народ! // Пощезнуть всі перевертні й приблуди, // І орди завойовників-заброд! // Ви, байстрюки катів осатанілих, // Не забувайте, виродки, ніде –// Народ мій є, в його гарячих жилах // Козацька кров пульсує і гуде»!

Мирослав Симчич (Кривоніс) став героєм документальної книжки Михайла Андрусяка «Брати грому» і нещодавно опублікованого Василем Шклярем роману «Троща». Про Мирослава Симчича відзнято декілька документальних фільмів. У Коломиї йому споруджено пам'ятник.

І ось нарешті – запанувала справедливість... Реабілітація за те, що бив ворогів, які окупували Україну, зокрема у Рушірському бою, де Березівська сотня, якою на момент бою було доручено керувати Симчичеві (Кривоносові), та інші відділи УПА зупинили навалу депортаційної дивізії енкаведистів під командою героя совітського союзу (за депортацію кримських татар) генерала Дергачова.

На місці Рушірського бою споруджують Меморіал слави УПА. За такі подвиги Українська держава мала б нагородити Симчича (Кривоноса) званням Героя України, а не лише реабілітацією. І таке рішення було б найкращим подарунком Мирославу Симчичеві до його 95-річного ювілею, який відзначатимемо 5 січня 2018 року.

Микола Зеновій СИМЧИЧ,
член НСПУ і НСЖУ

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

НЕ ЗГАСНЕ СВІТ НАУКИ

З ініціативи кредитної спілки «Станіславська», яку очолює Галина Шатирко, в Коломиї перебував доктор фізико-математичних наук, професор Василь Андрійович Шендеровський. Щирий український патріот, невтомний трудівник, провідний науковий співробітник Інституту фізики НАН України, виконавчий директор Міжнародного енциклопедичного бюро з фізики, віце-президент Українського фізичного товариства, дійсний член Наукового товариства імені Шевченка.

Вийшов четвертий том його книжки «Нехай не гасне світ науки», на презентацію якої він приїхав. Книжка містить 30 нарисів про талановитих, але маловідомих учених – представників природничих та гуманітарних наук, життя і діяльність яких пов'язані з Україною. Нам є ким пишатися. Ми повинні знати і пам'ятати про славетних наших земляків, які зробили значний внесок у розвиток світової науки і багатьох з них привласнили інші народи.

Перші три томи були презентовані в Коломиї в 2007 та 2011 роках.

Голова правління КС «Станіславська» Галина Шатирко передала четвертий том книжки «Нехай не гасне світ науки» в усі загальноосвітні, вищі, професійні заклади й бібліотеки міста.

В рамках відзначення Дня української писемності та мови відбулася презентація книжки у міській бібліотеці № 1 для дорослих. Начальник відділу культури Уляна Мандрусяк подякувала меценатам, які закупили й подарували бібліотекам книжки Василя Шендеровського. У виступі завідувачки бібліотеки Любов Ковтуник ішлося про те, що автор книжок «Нехай не гасне світ науки» – людина глибокої духовності, яка по-справжньому переймається проблемами української наукової спадщини, існуванням української мови.

Відбулася зустріч із Василем Шендеровським і в Коломийському педагогічному коледжі. Коломийська міська бібліотека № 1 для дорослих підготувала до показу відеофільм «Знамениті українці. Василь Шендеровський». У фільмі йдеться про життєвий і творчий шлях вченого. Багато теплих слів про нього сказали науковці, громадські та релігійні діячі – академік НАНУ Ярослав Яцків, член-кореспондент НАНУ Петро Томчук, архієпископ Любомир Гузар та інші.

Бібліотекар читального залу міської бібліотеки № 1 для дорослих Ольга Гнатюк зробила огляд творчості науковця. Натепер важливим завданням освіти й культури є виховання майбутнього покоління, яке стане будівником нашої незалежної країни. Але для цього необхідно, щоб молоді люди усвідомлювали, хто вони, яка в них минувшина і що українці зробили для світу. На жаль, колись замовчувалося, скільки український народ дав для розвитку техніки, науки й культури.

Присутні з цікавістю слухали розповідь професора В. Шендеровського про героїв презентованого видання. Зокрема, про Степана Белея – українського психолога з Галичини; Євгена Зенона Стахіва – вченого в царині гідрології, українського Нобелівського лауреата; Михайла Яремовича, який причетний до створення GPS, був очільником НАСА, є почесним

членом Наукового товариства імені Шевченка; Богдана Гнатюка – творця американських ракет TRIDENT («ТРИЗУБ»); Ігоря Ореста Богачевського, математичний винахід якого уможливив реалізацію програми польоту на Місяць і повернення астронавтів на землю.

Зупинився В. Шендеровський і на постаті Клима Чурюмова – видатного сучасника – ловця комет. Його іменем названа одна з комет. З його ініціативи Міжнародний астрономічний союз назвав національними іменами-символами малі планети: на честь Тараса Шевченка («2427 Кобзар»), Івана Франка («2428 Каменяр»), Григорія Сковороди («24311 Сковорода») та інші. Глибоко переживав він за долю незалежної держави, переймався революційними подіями 2013 року і склав «Гімн українського Майдану». В ньому є слова:

Вставай, народе України!
Герої Крут кличуть нас.
За справжню волю у країні
Настав судити владу час!..

Василь Шендеровський вважає, що знання про своїх видатних співвітчизників, окремі з яких розстріляні або замучені в концтаборах, змушені були поневірятись світами, має важливе значення для утвердження в свідомості молодого покоління гордості за український народ, за незалежну Українську державу.

Як зазначив автор, частину останньої книжки присвятив проекту виставки «Трагічні скрижалі української науки», створеної на основі нарисів про славетних українських науковців, культурних діячів і становище української науки в умовах переслідувань під гаслом боротьби з українським буржуазним націоналізмом. Матеріал у книжці поданий і англійською мовою. Ця виставка за 2016 рік уже презентована в багатьох містах України і за кордоном.

Зі словами вдячності на зустрічі виступили від Коломийської міськрайонної «Просвіти» її голова Василь Глаголюк та Михайло Беркещук, а також керівник відділення КС «Станіславська» в Коломиї Василь Прокіпчин.

Василь Шендеровський зустрівся і з учнями Коломийського природничо-математичного ліцею. Його вітала директор Ганна Пасічна, а учні взяли активну участь у дискусії.

У четвертому томі поданий список і короткі відомості про 45 вчених, пам'ять про яких варто повернути і внести їхній науковий доробок до скарбниці української науки. Професор закликав молодих до пошукової праці щодо дослідження їхнього життя і діяльності, а ще домовились про співпрацю з членами Малої академії наук України.

Василь Шендеровський мав зустріч з відомим у Коломиї перекладачем, депутатом Печеніжинської об'єднаної територіальної громади Ярославом Бакаєм. Пан Ярослав висловив думку, що виставку «Трагічні скрижалі української науки» необхідно придбати і в місто, і в район, і в ОТГ для навчальних і культурних закладів. Не такі великі кошти тут необхідні.

Книжка «Нехай не гасне світ науки» читається легко, вона захоплює, показує, хто ми такі у цьому світі.

Василь ПРОКІПЧИН, *просвітянин*

На світлині: Галина Шатирко і Василь Шендеровський

ПОВЕРНЕННЯ ІМЕНІ

СЛОВО ПРО СІЧОВОГО СТРІЛЬЦЯ Й ТЕАТРАЛА ЛЕСЯ НОВІНУ-РОЗЛУЦЬКОГО

(Продовження. Поч. в № 47)

...Лесь Новіна-Розлуцький навчався у престижних навчальних закладах Європи. Зокрема, – в Перемишлянській, а згодом – у Львівській гімназіях, був активним у духовному житті гімназистів і студентів. У Кракові він познайомився з письменником Богданом Лепким: майстер художнього слова справив великий вплив на талановитого, з великою фантазією юнака, який пристрасно закохався в театральну богему, студіював драму, займався літературною творчістю і перекладами з французької мови та брав участь у виставах артистичного гуртка українців, зокрема у виставі «Зоряний вінець» Василя Пачовського у ролі Сміхунчика.

Успішно закінчивши Ягеллонський університет у Кракові, Лесь Новіна-Розлуцький продовжував студії на філософському факультеті Львівського університету. А далі – навчання в Парижі й Женеві.

* * *

...Вибух Першої світової війни застає Леся Новіну-Розлуцького за кордоном. Сповнений патріотичних почувань, він, попри слабке здоров'я, стає стрільцем-добровольцем Леґіону УСС. Рядовим стрільцем брав участь в осінній Карпатській компанії 1914 р., після якої командування присвоює йому військове звання підхорунжого.

За станом здоров'я підхорунжого Леся Новіну-Розлуцького відряджають до Пресової кватири при Коші УСС, а при ній – до т. зв. «Артистичної горстки». Ця творча структура народилася у середовищі січових стрільців з ініціативи І. Іванця, І. Буцманюка, М. Угрина-Безгрішного, О. Назарука та ін. У Пресовій кватирі працювали стрільці Лев Лепкий, Роман Купчинський, М. Гайворонський, А. Баб'юк (Мирослав Ірчан), А. Лотоцький, О. Курилас, М. Гаврилко, В. Бобинський, Ю. Шкрумеляк та інші творчі стрільці – поети, художники, музиканти, журналісти. До цього культурно-мистецького кола стрільців долучається і Лесь Новіна-Розлуцький – як літописець і хроніст історії січового стрілецтва. У цьому творчому стрілецькому середовищі виник жанр стрілецької пісні, ліричної, бойової і гумористично-сатиричної поезії, нарису, публіцистики, що виплескувався на сторінках стрілецьких видань – часописів «Самохотник», «Бомба», «Вістник Пресової кватири», «Усус», «Тифузна однодніка», які Андрій Баб'юк називав «внутрішньою стрілецькою пресою». У своїй розвідці, написаній у лютому 1917 р. і опублікованій 23 вересня 1917 р. у часописі «Вістник Союза визволення України» (Відень)», він зазначав:

Гурток Пресової кватири у Леґіоні УСС, липень 1916 р. Зліва направо: Р. Купчинський, І. Іванець, В. Оробець, В. Дзіковський, Л. Лепкий, Т. Мойсейович

«УСС, зібрані в «поважну громаду», творять свій леґіон, де живуть і працюють своїм життям. Одним із його складників є «внутрішня стрілецька преса»... Ті видання – се дух і настрій самих стрільців, невимушений гумор у днях недолі, праця дуже часто в невідрадних обставинах, котра має свої цілі та змагання...» Цим виданням «судилося побачити світу в глухих гірських або подільських селах або й на самім фронті, в замкненім від світа крузі молодих січовиків». І далі: «В цілому стрілецька преса – переважно гумористичного напрямку... Гумористичні й сатиричні видання мають на цілі переважно всі їдким гумором чи сатирою направляти хиби одиниць або загалу, як зі стрілецького, так і з-поза стрілецького світу. Найдете в них цікаві нотатки з нашої політики, себто гірку іронію її діл, найдете й болючу, а правдиву сатиру зі сучасного нашого життя, що правда, не дуже засміється, а сльози в очах закрутяться вам».

Володимир МОРОЗЮК, *член НСПУ*

(Далі буде)

ДІЯ

МОЯ БОРОТЬБА ЗА МОВУ

У травні 2017 року ревний захисник української мови з Миколаєва Сергій Мельничук подарував 60 примірників другого доповненого видання своєї книжки «Моя боротьба за мову» Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого та 40 примірників Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського з умовою розповсюдження цієї книжки в бібліотеки України, у першу чергу, в обласні універсальні наукові бібліотеки.

У збірці документів правозахисної діяльності автор книжки документально висвітлює процес поширення нацистської ідеології «русского мира» в Україні, зокрема у Луганську, як плацдарм для воєнної інтервенції кремлівсько-терористичних військ в Україну під приводом захисту російськомовного населення.

Автор сподівається, що ця збірка документів незабаром стане матеріалом для професійного дослідження працівниками СБУ.

Вл. інф.

ДЛЯ НАЙМЕНШИХ

ПІСНІ З КРАЇНИ ДИТИНСТВА

Виданий у листопаді у видавництві «Писаний Камінь» дитячий пісенник «Лийся, пісенько крилата» написала Аделя Григорук – письменниця, член двох творчих організацій – Національних спілок письменників і журналістів, авторка багатьох книжок, лауреат Всеукраїнських і регіональних премій, заслужений працівник освіти України. Вона створила низку книжок для дітей, серед яких «Казочки для Тарасика», «До нас іде Миколай» (казки), «Хто мій друг?» (загадки), «Ростіть великі» (казки), «На рідній землі» (поезії), «Найдорожчий скарб» (казки), постійно друкується в газетах і журналах, виступає перед дітьми, яким адресує свої талановиті твори.

Письменниця працювала над цим проектом довго. Разом із музичним редактором Світланою Крицкалюк, яка одночасно є й автором музики півтора десятка пісень, що ввійшли у це видання, намагалися зробити зустріч дитини з піснею незабутнім святом, наповнити її життя радістю від переживання краси довколишнього світу, любові до найрідніших людей. Адже для маленької дитини зустріч із піснею завжди цікава й бажана. Діти люблять співати й охоче відвідують музичні заняття. А вдома просять співати дорослих і з задоволенням їм підспівують.

До цього чудового пісенника ввійшли 48 текстів, музику до яких написали О. Бродовінський, С. Загул, С. Крицкалюк, С. Лазован, В. Луцак, О.Третяк, О. Яцюк, які мають великий досвід роботи

з дітьми, добре знають їхні музичні потреби й уподобання. Вони намагалися своїми творами відчинити дітям віконечко в широкий світ пізнання української пісенності. Пісні пропонованого збірника збагачують світосприймання дитини, впливають на її емоційну сферу. Емоції, в свою чергу, становлять енерґетичну базу розуму, розвивають інтелектуальні здібності.

Пісенник ілюстрований талановитими малюнками художника, члена НСХУ Антона Григорука, що дають можливість дітям наглядніше бачити світ довкола себе.

Аделя Григорівна на сторінках книжки помістила вірші про святого Миколая, Різдво, Новий рік, ялинку, Великдень, розваги, такі любі для дітвори. А ще є тут колискові, загадки, потішки, забавлянки, жмурили, чистомовки, лічилки, пісеньки різної тематики: «Родина», «Моя країна», «Улюблені свята». Не забула авторка й про звірів і птахів, про яких діти завжди охоче і слухають, і читають, і співають. Пісеньки про них будять допитливість, вчать любити й шанувати природу, пробуджують бажання бути добрими, милосердними, уважними до всіх.

Збірничок створений з метою збагачення пісенного репертуару дитячих колективів. Пісні, вміщені в ньому, виховують любов до звичаїв і традицій українського народу, вчать поважати батьків, любити і берегти той куточок землі, де народилися, пишатися своєю Батьківщиною. Він також адресований музичним керівникам, вихователям, учителям музики, керівникам гуртків, організаторам, студентам музичних, педагогічних, філологічних спеціальностей вищих шкіл і всіх, кому небайдужа українська пісня.

Словами письменниці про те, для кого ця книжка, хочеться завершити цю оповідь: «Пісенник не лише для дітей, він також для мамусь і татусів, бабусь і дідусів, старших братиків і сестричок, ласкавих тіточок і навіть серйозних, вічно заклопотаних дядечків. А для чого, спитаєте ви, їм читати цю книжку? А для того, відповім, щоб час від часу повертатися в Чарівну Країну Дитинства, де дорослим також є місце, де їх люблять, де можна відкласти нагальні справи й помандрувати, скажімо, на білосніжній хмаринці безмежними небесними просторами і заспівати на повен голос від захоплення. І тішитися, що ти свій у цій країні і кожен малюк щиро потисне тобі руку й довірливо зізнається, що ти – найкращий його друг. Заради цього хіба не вартує хоч інколи бувати в такій чудовій країні?»

Марія ПОРОХ, *м. Косів*

ПОСТАТІ

МАЛЕНЬКИЙ ПАМ'ЯТНИК ВЕЛИКОМУ ЧОЛОВІКОВІ

Пам'ятник відомому живописцю Опанасу Заливасі авторства скульптора Ігоря Семака відкрили в Івано-Франківську.

Його проект обрали на конкурсі у листопаді 2016 року. На відкритті виступив міський голова Руслан Марцінків. Він та інші промовці відзначали мужність і самопожертву нашого співвітчизника – відомого живописця, шістдесятника, уродженця Слобожанщини Опанаса Заливахи.

Юність Заливахи минула на Далекому Сході СРСР і в Сибіру, куди його сім'я втекла з рідної Харківщини від голодомору 1930-их років.

Український інститут національної пам'яті в рамках відзначення 83-іх роковин голодомору в Україні у листопаді 2016 року вніс його ім'я до проекту «Незламні» як відзначення на державному рівні 15 видатних людей, що пройшли через страшні 1932–1933 роки та змогли реалізувати себе.

Від 1947 навчався в Інституті живопису, скульптури та архітектури імені Іллі Рєпіна в Ленінграді (нині – Санкт-Петербург). Того ж року виключено за «поведінку, не гідну радянського студента». 1953 поновлений в інституті. 1957 року приїхав на практику до Косова. 1960–1961 – художник Тюменського художнього фонду. 1961–1965 – художник Івано-Франківського художнього фонду.

1964 – у співавторстві з Аллою Горською, Людмилою Семикіною, Галиною Севрук та Галиною Зубченко створює вітраж «Шевченко. Мати» до 150-річчя Тараса Шевченка у вестибюлі Червоного корпусу КНУ. Скликана після цього комісія кваліфікувала його як ідейно ворожий, тож вітраж був знищений.

1965–1970 – відбував покарання «за антирадянську аґітацію та пропаґанду» в Мордовії.

Працював у галузі станкового живопису та графіки. Скільки робіт створив Заливаха, нікому достеменно не відомо. Лише 2003 року він видав свій перший альбом.

Удома художник тримав іконостас загиблих товаришів: Івана Світличного, В'ячеслава Чорновола, Алли Горської.

Маленький пам'ятник великому чоловікові... Видно, вищого, як Міцкевичу, у нас уже нікому не зведуть...

Н. К.

ЯКИМ БУВ МИТЕЦЬ

З ініціативи Івана Русина, співтабірника і близького друга, побратима Опанаса Заливахи та Василя Овсієнка почалась робота над книжкою статей і спогадів про Опанаса Заливаху. Залучили до цього шановних Євгена Захарова та Олега Мірошниченка як видавців. Зібрали матеріали та спогади. Василь Овсієнко систематизував і відредаґував їх. Іван Русин-молодший проспонсорував видання цієї книжки спогадів і роздумів про великого митця та великого Громадянина України.

Мирослав Аронець, який мав щастя свого часу працювати з Заливахою, зазначає, що Опанас видатний не лише через мистецтво, а й через те, що був дисидентом.

У НД «ПРОСВІТА»

МИХАЙЛІВСЬКІ ВЕЧОРНИЦІ

Аж тисячу років, починаючи зі стольного граду Києва, архангел Михаїл є покровителем української землі. У давнину не було такої місцевості, де б не стояли храми, присвячені йому. А зображення небесного воєначальника в роки Незалежності знову повернулося на герб української столиці.

У народі на Михайла перед Пилипівським постом відбувалися вечорниці. Отож на Михайлівських вечорницях у НД «Просвіта» всі старалися досхочу наспіватися, натанцюватися, навеселитися і вже очікувати приходу Різдва.

Господиня, а нею була Наталія Тихонова, запросила у святково прибраний зал дівчат, молодиць, хлопців і чоловіків. Цього разу всі разом забавлялися. Колоритні пісні виконував фольклорно-етнографічний гурт «Пшеничне перевесло»: «Мене мати породила», «Цвіте терен», «Обсипалось листя з берези».

На вечорниці приїхали жінки з Микитинців. Припали до душі пісні у їхньому виконанні «Мала мати сина» та «Чорна хмара». З вулиці Бельведерської в Івано-Франківську прийшли хлопці. Серед них – Андрій Фуштей виконав пісню «Косив Ясь конюшину». Поважно сиділа і пряла нитки на куделі й при цьому затягла давню українську пісню «Вітер віє, трава шумить» 85-річна Надія Легун. А хто хотів навчитися цього ремесла, вона показувала, як це робити. Любить приходити на вечорниці Леся Мельник із Центрального народного дому та ще й гарно заспівати. На цей раз виконала «На вулиці скрипка грає» та «Україна – червона калина». Не оминули вечорниць і жінки з Іваниківки, яких зорганізувала Віра Цвірла. Окрім пісень «Подаруй мені ромашки» та «Пахнуть вишні, як цвітуть», пані Віра ще й веселила всіх своїми гуморесками. Додавала настрою смішними оповідями й Поліна Дідух. Із молоді приєдналася до старшого покоління і разом брала участь у вечорницях Анастасія Павлюк. Дуже тепло сприйняли присутні пісню «Коханий».

Всі старалися прийти на вечорниці в українському вбранні і з різними смаколиками, але на кожному столі за давньою традицією мали бути пампушки і вареники.

На вечорницях вітали Михайлів і Михайлин, співали їм «Многая літа» і дарували подарунки. Вечорниці тривали чотири години. Час швидко збіг, бо було неповторно й цікаво. Залишились найкращі враження.

Михайлина БОДНАР

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

У ФРАНЦІЇ ВІДКРИЮТЬ МУЗЕЙ АННИ КИЇВСЬКОЇ

Музей Анни Ярославни відкриють у передмісті Парижа – в містечку Санлісі, він буде знаходитися у приміщенні української церкви Бориса та Гліба.

Про це повідомив президент Українського католицького університету, владика Борис Ґудзяк під час візиту до Санліса Віце-прем'єр-міністра України Іванни Климпуш-Цинцадзе.

«Санліс – дуже цікаве місце, адже лиш уявіть, що цими вуличками ходила колись Анна Ярославна. Завдяки старанням громади тут є українська церква, вона була придбана у 2013 році. Значення цієї події для українців у Франції переоцінити неможливо. Тому дуже символічно, що у приміщенні церкви ми відкриємо музей Анни Ярославни», – сказав владика Ґудзяк.

У свою чергу, під час зустрічі з українською громадою в Санлісі Климпуш-Цинцадзе також сказала кілька слів про відкриття музею: «Стіни – то одна справа, це величезна необхідність, але головне – люди і життя в цих стінах, що вони його відновлюють, дають можливість далі з тієї перлинки робити щось велике».

В рамках заходу присутні вшанували пам'ять Анни Ярославни покладанням квітів до її пам'ятника.

«Насправді, це чутливо-емоційна подія мати можливість покласти квіти до пам'ятника Анни Ярославни, яка пов'язала наші країни: Францію і Україну своєю присутністю тут 1000 років тому...», – сказала вона після покладання квітів до пам'ятника Анні Київській у Санлісі.

Нагадаємо, Анна Ярославна переїхала до Санліса з сином в 1060 році після смерті свого чоловіка – французького короля Генріха I. Вона проживала в місті до кінця життя, тут і похована.

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

ЛЮБО В РІДНІМ КРАЇ ЖИТИ

Так називався тематичний захід, проведений Коломийською міською бібліотекою № 3 для дітей. На ньому бібліотекар Тетяна Власій ознайомила учнів міської школи № 3 з творчістю вчительки Галини Никируй.

Ветеран педагогічної ниви пані Галина авторка збірок «Коржі з маком», «Де танцювала риба з раком», «Чики-брики на музики». Вона – лауреат премії імені Марійки Підгірянки.

Просвітянка прочитала свої вірші, почула їх у виконанні учнів 4-го класу Олекандра Ботюка,Євгена Максим'юка, Ігоря Магаса, Дмитра Сави, Влади Гринюк, Ангеліни Радиш, Романа Романюка та інших.

Думками про творчість майстрів красного Прикарпаття, зокрема Галини Никируй, поділився відомий поет, один із претендентів на здобуття Шевченківської премії Василь Рябий. Він також прочитав свої вірші для дітей.

Анна ДАНИЩУК, *просвітянка*

ПРОЕКТИ

РУКИ НА КЕРМО

Українських водіїв лякає новий законопроект, який посилює відповідальність за порушення ПДР

Новий законопроект, який внесли до Верховної Ради, викликав хвилювання водіїв.

Він передбачає не тільки підвищення штрафів і кримінальну відповідальність за «п'яні» ДТП з постраждалими, але і ряд нових вимог, що стосуються спілкування водіїв та правоохоронців.

Більшість положень цього законопроекту не викликають жодних протиріч. Однак деякі пункти змусили дійсно хвилюватися більшість українських водіїв.

Зокрема, пропонується ввести додаткову причину зупинки: «перевірка на стан сп'яніння».

Окрім цього, водій буде зобов'язаний:

вимкнути двигун і вийняти ключ із замка запалювання (якщо такий є);

передати (зараз досить пред'явити) для перевірки посвідчення водія, реєстраційний документ на ТЗ і страховий поліс;

покласти руки на кермо, тримаючи їх у полі зору поліцейського, і не залишати ТЗ без дозволу поліцейського і т. ін.

Водії вважають, що у разі ухвалення цього законопроекту поліція отримає занадто високі повноваження і буде зловживати ними.

ДУШЕВНЕ

СПРИЙМАЙТЕ ВСЕ З ДОБРИМ СЕРЦЕМ

Якщо вам сумно, погано або самотньо, прочитайте цей текст. Написав його поет Макс Ерман у далекі 1920-ті роки минулого століття. Називається поема «Desiderata». Цей твір настільки мудрий і проникливий, що увійшов в історію, і йому навіть присвячена стаття у «Вікіпедії»

У своєму щоденнику Макс Ерман написав: «Я хотів би, якщо зможу, залишити після себе подарунок – невелике есе, перейняте духом благородства». Приблизно в той же час він створив «Напуття».

Прочитайте ці рядки, в них прихований великий сенс.

Крокуй спокійно серед гамору й поспіху – пам'ятай про спокій, що захований у тиші.

Крокуй так далеко, наскільки це можливо; не зрікаючись себе будь у добрих стосунках з іншими людьми.

Проповідуй свою правду ясно і спокійно, і слухай те, що промовляють інші, навіть дурні й невігласи, – бо і вони мають, що розповісти.

Якщо порівнюватимеш себе з іншими, можеш почутися роздратованим або марнославним, бо завжди знайдуться кращі і гірші від тебе.

Радій однаково як своїми досягненнями, так і планами.

Виконуй з серцем свою працю, якою б не була вона малою – це насправді вічна вартість у мінливостях долі.

Будь обережним у своїх починаннях, цей світ повний омани і ошуканства. Та хай це не заступить тобі правдивих чеснот: багато людей прагне високих ідеалів, і життя усюди сповнене героїзму.

Будь собою, а головне, не борись із почуттями: не будь цинічним до любові – перед обличчям байдужості й розчарувань вона єдина вічна, як трава.

Приймай з покорою те, що несуть літа, зрікаючись без гіркоти молодечого запалу.

Гартуй силу духу, щоб у наглому нещасті могла для тебе бути, наче щит. Лиш не виснажуй себе витворами власної уяви. Багато страхів породжені втомою і самотністю.

Дотримуючись здорової дисципліни, все ж будь лагідний до себе.

Ти – дитина Всесвіту і не менше, ніж дерева й зорі, маєш право бути тут.

І чи зрозуміло це тобі, чи ні, сприйми на віру, що Всесвіт є таким, яким повинен бути. Отож, будь у злагоді з Богом, що б ти не думав про Його існування.

Взагалі, чим би ти не займався і якими б не були твої прагнення, у вуличному гаморі, хаосі життя ти повинен зберегти спокій своєї душі. При всій своїй неправді, невдячній праці й невиправданих сподіваннях, все-таки цей світ прекрасний.

Радій життю. Намагайся бути щасливим.

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА

ГРУДЕНЬ

2 ГРУДНЯ

80 років народження **Петра Осадчука** (1932–2014), поета, народного депутата України I скликання, уродженця с. Острівець Городенківського району.

3 ГРУДНЯ

130 років народження **Володимира Павлусевича** (1887–1959), письменника, педагога, культурно-освітнього діяча Коломиї.

115 років народження **Євгенії Данилович** (1902–2001), просвітянки й освітянки, засновниці й директора музею Ольги Плешкан у Снятині.

70 років народження **Миколи Близнюка**, поета, автора багатьох поем, члена Національної спілки письменників України, уродженця с. Старі Кути Косівського району.

4 ГРУДНЯ

105 років народження **Євгена Вахняка** (1912–1998), диригента, композитора, народного артиста України, уродженця м. Надвірна.

6 ГРУДНЯ

День Збройних сил України.

7 ГРУДНЯ

День місцевого самоврядування.

125 років народження **Олени Степанівни** (1892–1963), хорунжої УСС, члена НТШ, галицької освітньої діячки.

8 ГРУДНЯ

80 років тому на Соловках розстріляли **Володимиру Крушельницьку** (1903–1937), українського лікаря, публіциста, громадсько-культурну діячку, доньку Антона Крушельницького.

9 ГРУДНЯ

95 років народження **Якова Стецюка** (1922–1980), письменника, автора повістей і оповідань «Дорога на Верховину», «Над Черемошем» (1961), «Гірськими стежками» (1962), який тривалий час працював на Івано-Франківщині.

11 ГРУДНЯ

135 років народження **Андрія Бандери** (1882–1941), громадсько-політичного і просвітницького діяча, священика, члена Української національної ради ЗУНР (1919), батька Степана Бандери.

55 років народження **Наталії Мафтин**, доктора філологічних наук, професора кафедри української літератури ПНУ імені Василя Стефаника.

16 ГРУДНЯ

160 років народження **Францішека Ржеґоржа** (1857–1899), чеського етнографа і фольклориста, який вивчав життя і побут гуцулів, в 1877–1890 рр. жив у Галичині.

(Закінчення буде)